

BOYUN EGME

Orada olan sizdiniz be!

TKP'li avukatı, FETÖ şüphelisi yaptılar.
İŞİD ve FETÖ şüphelileri ile 6 gün geçirdi.
"İlimlisi, radikali... Yok birbirlerinden farkı"
Deniz Aktaş'la söyleştik. ■ Sf. 8

AB BANKA
SİSTEMİNDE
ERDOĞAN RİSKİ
OSMAN ÇUTSAY
■ Sf. 6

TAYYİBAN DÜZENİ GECEKONDU ANAYASA PEŞİNDE

HAYIR!

TÜRKİYE RESMEN SARRAF SORUŞTURMASINDA | GÖKÇE GİRESUNLU ■ Sf. 16

ENVER
AYSEVER'LE
BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

Hoşsunuz liberaller
Ya yine kandırılırsanız?
■ Sf. 10

İnşaat inşallah
Orhan Gökdemir
■ Sf. 12

Doktor bu ne?
Ahmet Çınar
■ Sf. 14

23 MART / SAMSUN

Samsun'da Irak uyruklu 17 yaşındaki bir kız, çalıştığı fabrikada halı dokuma makinesine kapılarak ağır yaralandı. Kazanın sebebi işçilerin çalışırken giymesi zorunlu olan iş elbiselerinin verilmemesi. Kendi kıyafetiyle çalışan Maha Jaid, çalışırken eşarbını halı dokuma makinesine kaptırması sonucu boğulma tehlikesi geçirdi. Diğer işçilerin yardımıyla kurtarılan Jaid'in hayati tehlikesinin devam ettiği bildirildi.

23 MART / İZMİR

İzmir'de CMS fabrikasında çalışan elektrik teknikeri Taner Deniz Simavlı çatıdan düşerek hayatını kaybetti. Fabrikada çalışan işçiler, daha önce aynı yerde çatıdan düşme olayının meydana geldiğini ancak ölümle sonuçlanmadığını ifade etti. Ülkemizde iş cinayetlerinin ilk sıradaki nedeni yüksekten düşme. Yüksekten düşmeyi önlemek için işçilere emniyet kemeri kullanılmaması ve yüksekte çalışma eğitimi vermek gerekiyor.

24 MART / ORDU

Ünye'de YEDAŞ işçisi yüksek gerilime kapıldı. Arızayı gidermek üzere elektrik direğine çıkan Uğurcan Kiroğlu (23), yüksek gerilime kapılarak ağır yaralandı. Hastaneye kaldırılan Kiroğlu'nun hayati tehlikesinin olmadığı ve tedavisinin sürdüğü öğrenildi.

25 MART / ELAZIĞ

Elazığ'da bir sitenin periyodik asansör bakımı yapılırken, hareket eden asansör ile duvar arasına üç işçi yaralandı. Sıkışan işçilerden Emur Yıldız (55) kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.

27 MART / İZMİR

İzmir Gaziemir'de, bir AVM inşaatında çalışan 3 işçi, elektrik akımına kapılarak yaralandı. AVM inşaatından çalışan elektrik işçileri Hüseyin Barış Çelik (40), Himmet Kılıç (38) ve Emre Höke (23) elektrik akımına kapıldı. Kaçak akım rölesinin bulunmaması nedeniyle elektrik akımına kapılan işçilerin vücudunda yanıklar oluştu. Patronların en yüksek fiyatı 100 lira olan kaçak akım rölelerinin kullanılmaması sonucu işçiler ağır bir biçimde yaralanıyor ya da yaşamlarını kaybediyor.

27 MART / İSTANBUL

İstanbul Kartal'da Petrol-iş Mahallesinde iki işçi inşaattaki asansör boşluğuna düştü. İşçilerden biri hayatını kaybetti, diğeri ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı. İnşaatlarda asansör boşluklarının önünde inşaat demirinden -belli bir mukavemette- korkuluk olması gerekiyor. İnşaatlarda çalışan işçiler, bu tip boşluklarda korkuluk olmadığı için yaşamını kaybediyor.

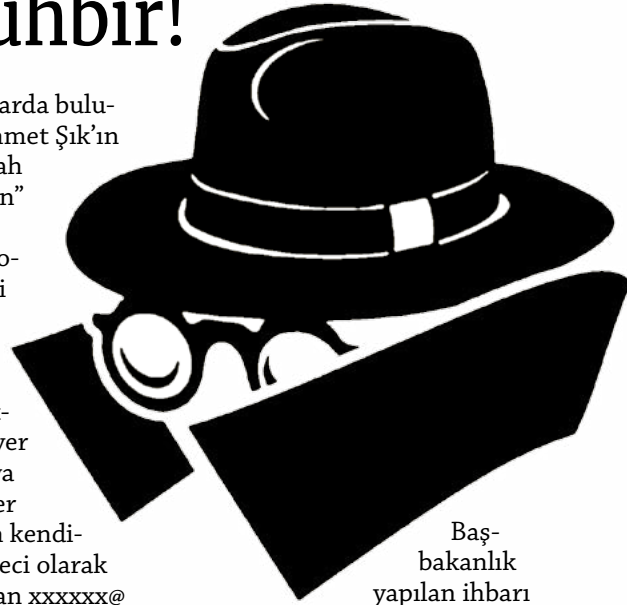
29 MART / KASTAMONU

Kastamonu Küre'de yeraltı bakır maden ocağında kullandığı araçla 13 metre derinliğindeki çukura düşen iş makinası operatörü Sefai Çukur (36) hayatını kaybetti.

Muhabir değil muhbir!

Sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 3 aydır tutuklu olan Cumhuriyet gazetesi muhabiri Ahmet Şık'ı Anadolu Ajansı muhabirinin ihbar ettiği ortaya çıktı. Şık hakkında soruşturma açılmasına neden olan K.K. Bİ-MER kayıtlarındaki TC Kimlik No, ev adresi ve telefon numarasının kendisine ait olduğunu kabul etti. Soruşturma dosyasındaki bir belgeye göre, 28 Kasım 2015'te Başbakanlık İletişim

Merkezine bir ihbarda bulundu. İhbarda Ahmet Şık'ın mesajları için "Allah rızası için inceleyin" denildi. Dosyaya göre ihbarcı Anadolu Ajansı muhabiri K.K. Soruşturma dosyasındaki belgelere göre K.K'nin ihbar metninde şu ifadeler yer aldı: "Sosyal medya hesabı olan Twitter

Başbakanlık yapılan ihbarı "Allah rızası için"

inceledi, suç duyurusunda bulundu ve Şık tutuklandı. Muhbir gazeteci... Bir mesleğin ölümünün son işareti bu. Basın iktidarın sidikli havuzunda boğuldu. Geçmiş olsun!

Bir not daha: Bu haber tartışılırken Türkiye genelinde yürütülen operasyonlarda ByLock kullandığı iddiasıyla 8 Anadolu Ajansı muhabiri gözaltına alındı.

EVET İÇİN "Bİ' GÜZELLİK" İTİNAYLA YAPILIR!

RETE geçtiğimiz hafta servis şoförlerine seslendi. Şoförlerin plaka sınırlaması isteklerini "Ben size söz vermedim" diye yanıtladı, hatta şoförleri azarladı. Erdoğan'ın sözleri üzerine bazı servis şoförlerinin salonu terk ettiği görüldü.

Bir hafta sonra Beştepe'de bambaşka bir manzara vardı. "Güzel Bir Türkiye İçin Tabii ki Evet" programı yapılmış, saraya güzellik uzmanları çağırılmıştı. Gelen anketler işlerin pek yolunda gitmediğini haber veriyordu. Güzellik uzmanı esnafın önüne çıktı, pek sevecendi bu kez. "Her esnafımız gibi sizlerin de sorunlarınızın çözümü için elimizden geleni yapmalıyız. Referandum kampanyası nedeniyle fırsat bulamamıştık. Sayın başbakanımız bugün gelecek ve Bakanlar Kurulu kararını bugün onaylayacağım" dedi. Yetinmedi, özel kalem müdürüne seslenerek "Getir bakiim şu kararnemeyi" dedi. Müdürün getirdiği kararnemeyi canlı yayında imzaladı. Bugünlerde sarayda yapılan güzelliklerin haddi hesabı yok. İktidarın reisinden bir isteğiniz varsa son 15 gün!

BOYUN
EĞME

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 69

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil
Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç
ISSN: 2564-7385 Adres: Osmanağa Mah. Osmancık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Mutlu Basım Yayın, Davutpaşa Cad.
Güven Sanayi Sitesi C-Blok No.263 - 264 Topkapı Zeytinburnu/İstanbul Tel : 0212 577 72 08

ŞABAN'I KİM, NEDEN, NE YAPTI?

Geçtiğimiz haftanın en çok konuşulanı herhalde Galatasaray Kulübünün Yıllık Olağan Mali Genel Kurulunda olanlardı.

Hakan Şükür ve Arif Erdem'in Fethullahi olduğu bir sır değil. Sadece kulüpte değil, milli takımda da cemaatin futbol imamları gibi çalıştıkları da...

Belirsizlik taşıyan nokta buradan Galatasaray Kulübünün payına ne düştüğü.

Fakat kulüp taraftarlarına hak vermemek elde değil. Şöyle diyorlar: Galatasaray Hakan Şükür'ü Fethullahçı olduğu için futbolcu yapmadı ama AKP Fethullahçı olduğu için milletvekili yapmıştı.

Açın Türkiye'nin önünü: Jet Fadıl serbest

Caprice Gold ve Caprice Maldivler gayrimenkul projelerinde devre mülk satışı yaptığı kişilerden para topladığı halde projeleri tamamlamadığı iddiasıyla tutuklu yargılanan Fadıl Akgündüz tahliye oldu. Akgündüz, tahliye kararının ardından tutuklu bulunduğu Silivri Cezaevi'nden

salıverildi. Akgündüz'ü kapıda yakınları karşıladı. Yakınlarına sarılan Akgündüz çıkışta, "Doğu hayat bulacak, Türkiye kalkınacak" dedi. Fadıl Akgündüz "nitelikli dolandırıcılık" suçlamasıyla yargılanıyor. Jet Fadıl'ın tahliyesinin ardından inşaat sektörünün yeniden canlanacağı, muhafazakâr Müslüman halkın yeni projeler için kuyruğa gireceği tahmin ediliyor.

Sözünü tutmadı, sağlık krizde 'Çipras civanım'

Gazete Duvar'da Nikolaos Stelya imzasıyla yayınlanan bir habere göre Yunanistan hastanelerinde yoğun bir kriz yaşanıyor. "Çipras kemer sıkma politikalarının temel insan haklarını etkileyen alanlarda revize edileceğini vaat etmişti" diyen Selanikli bir doktor, "Çipras'ın vaatlerinden cayması nedeniyle" hastanelerdeki krizin yoğunlaştığını, Selanik'te ve kuzey Yunanistan'da birçok hastanın ilaç tedariki ve temel sağlık ihtiyaçlarını karşılamak için her gün Bulgaristan'a, Makedonya'ya ve Türkiye'ye gidip geldiğini söyledi.

Doktorun söylediğine göre Makedonya'daki diş hekimlerinin iş yükünde büyük bir patlama yaşanıyor. Adalardaysa birçok vatandaş temel sağlık hizmeti için Türkiye'yi tercih etmeye başlıyor.

Artık sporcunun zeki, çevik ve üçkâğıtçısı makbul!

IAAF, Türk atletler Elvan Abeylegesse ve Gamze Bulut'a doping cezası verdi. Milli atlet Elvan Abeylegesse'nin Pekin'deki 2 gümüş madalyası geri alınırken, Gamze Bulut'un ise 2011'den bu yana yaptığı bütün dereceler silindi. Elvan'ın ayrıca 2007'deki dünya ikinciliği de reddedildi. Gamze Bulut'a da 2020'ye kadar yasak geldi. Daha önce Aslı Çakır Alptekin ve Gamze Bulut'un doping

yaptığı ortaya çıkmış, atletler uzun süre atletizmden men edilmiş ve ödülleri geri alınmıştı. Buna rağmen 2012 yılında

Ataköy'de açılan spor salonu Aslı Çakır Alptekin At-

letizm Salonu adını taşımayı sürdürüyor. AKP devrinin sporcu manzarası bu. Sporcunun zeki, çevik ve üçkâğıtçı olması iste-

niyor. Devlet her ne şekilde olursa olsun kazanan sporcuyu paraya boğuyor. Dopingi ortaya çıkınca da kulağının üzerine yatıyor. Doping ile hırsızlık arasında hiçbir fark yok oysa. Hırsızlığı kutsayan spor düzeni çöktü çökecek!

SAMANALTI / Sait Munzur

Uymuyorlar ama ha bire değiştiriyorlar

Anayasa AKP'nin oyuncağı mı?

AKP en çok anayasa konusunda tabuları devirdi. Memlekette yasaları uygulamamak görülmemiş şey değildi ama Anayasa'ya 'kâğıt parçası' muamelesi yapmak AKP'ye nasip oldu. Anayasa'da en çok değişiklik yapan iktidar olma şerefi de yine AKP'ye düştü. 16 Nisan'da oylanacak değişiklik ise 177 maddelik Anayasa'nın 79'una dokunarak yeni bir rekor kırıyor.

■ ALİ RIZA AYDIN

AKP ile Anayasa ilişkileri, bir yanıyla Anayasa'yı uygulamayarak, diğer yanıyla çifte standart uygulayarak aynı madalyonun iki yüzü olarak sürüyor. Yani işlerine gelmediğinde Anayasa'yı tanımıyorlar, bazen de işlerine geldiği gibi uyguluyorlar.

Cumhuriyetin niteliklerinden devletin yapısı ve yetkili organların görevlerine, laiklikten hukuk devletine, eşitlikten temel hak ve özgürlüklere kadar her ne yazılıysa Anayasada, aynı ikiyüzlülük devrede. Anayasayı yorumlamak, anayasa yargısını işletmekle görevli denetim organı olan Anayasa Mahkemesi de AKP paralelinde çalışmaya başlayınca işler daha da kolaylaşıyor.

AKP'nin Anayasa ile fazla oynaması da gelgit oyununun

parçası. Hem siyasal muhalefeti, hem de toplumu böyle oyuyorlar. Sorunların kaynağı anayasa olarak gösterilince, çözümün de anayasa değişikliği olduğu yanılması oluşturuluyor. Diktatler anayasaya dönünce, gerici iktidarın yasaları uygulamasındaki sorunlar görünmez oluyor. Üstelik bu sırada AKP'nin hukuksuz uygulamalarına zemin oluşturacak değişiklikler de, "iyileştirme" olarak yutturulup geçiriliyor.

ANAYASA İLE GÜNDEM DOLDURMAK

1982 ile 2002 yılları arasındaki yirmi yıllık dönemde 8 değişiklik girişimi yapılmış. ANAP'ın tek başına iktidarı ve bunu izleyen koalisyon hükümetleri ile geçen bu 20 yıldan sonra AKP gelmiş. Ve 14 yılda

bunun iki katı sayıda değişiklik girişiminde bulunmuş. 16 Nisan'da halkoylamasına sunulacak olan 17. değişiklik girişimi.

AKP'nin 16 girişimden 11'i yürürlükte. 4'ü (3'ü Ahmet Necdet Sezer, 1'i Abdullah Gül olmak üzere) cumhurbaşkanı tarafından geri çevrildi. AKP'nin hukuk anlayışına yanıt yalnızca cumhurbaşkanlarından gelmedi.

CUMHURİYET İLKELERİNİ İHLAL ÖZGÜRLÜĞÜ

2008 yılında, üniversitelerde dinsel simge olarak türban serbestliği için yapılan değişiklik Anayasa Mahkemesi'nden döndü. 2008 aynı zamanda AKP'nin "demokratik ve laik cumhuriyet ilkelerini ihlal" gerekçesiyle suçlu sabit görülerek para cezasına hükmedildiği yıl.

Anayasanın laiklik maddeleri değişmediği, Anayasa Mahkemesi kararları da bağlayıcı olduğu halde AKP bugün laikliği altüst eden, dinsel gerici liği devlete, siyasete ve topluma yerleştiren bir parti...

16 Nisan'da halkoyuna sunulan 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, anayasa tanımazlığın ya da anayasal keyfiliğin "fiili durum"unu Anayasa metni içine taşıırken, anayasa hukukunun biçimsel ve etik tüm ilkelerini de alt üst ediyor.

Bu değişiklik, biri geçici ve

diğer yürürlük maddesi olmak üzere 18 maddeden oluşmasına karşın, yürürlükteki Anayasa'nın 69 maddesiyle oynuyor ve bir de geçici madde ekliyor. Bu oynamalarla, 24 maddede kısmi değişiklik, 10 maddede tümüyle değişiklik, 5 maddede ekleme, 19 maddede çıkarma yapılıyor; 21 madde ise tümüyle yürürlükten kaldırılıyor. Böylece 18 maddelik kanunla 177 maddelik Anayasa'nın -oynanan 69 maddenin kimilerine birden çok dokunmak suretiyle- toplam 79 maddesine el atılıyor. Kıyaslama yapılırsa, 1982 Anayasasının bugüne kadar 113 maddesine el atılmış iken bugün bir kanunla 79 maddesine el atılıyor

Bu kadar çok anayasa değişikliği, bir yanıyla AKP'nin ve aslında sermaye düzeninin çaresizliğinin dışı vurumu; diğer yanıyla da sömürünün, gerici liğin ve otoriter yönetimin "fiili durumları"nın hukuksal meşruiyete kavuşturulması amacını güdüyor.

Değişikliklerin yasa bazında niceliksel boyutuna, madde ve içerik boyutları eklendiğinde tablo daha da çarpıcı hale geliyor (TABLO 2 ve 3).

İLK DEĞİŞİKLİK RTE İÇİN

AKP iktidara gelir gelmez 2002 yılında yapılan ilk değişiklik iki maddeyle oynadı. Bu değişiklik doğrudan Recep Tayyip Erdoğan'ın siyaset yasağını

TABLO 2: AKP öncesi 1982 Anayasası değişikliklerinin madde ve konu dağılımı

Kanun No	Yıl	Değiştirilen maddeler	Konu
3361	1987	67, 75, 175, Geçici 4	• Seçme hakkının 21 yaştan 20'ye indirilmesi • Milletvekili sayısının 400'den 450'ye çıkarılması • Anayasa değiştirme teklifinin kabulünün 2/3'den 3/5'e indirilmesi • Geçici 4. maddenin yürürlükten kaldırılması
3913	1993	133	• Seçme hakkının 20 yaştan 18'e indirilmesi • Milletvekili sayısının 450'den 550'ye çıkarılması • Sendikal faaliyete sınırlamalar getiren 52. maddenin yürürlükten kaldırılması • Dernek kurma özgürlüğünde ve meslek kuruluşlarında sınırlamaların kaldırılması • Kamu görevlerine sendikal hak
4388	1999	143	• Devlet güvenlik mahkemelerinde asker üyeler yerine sivil üye atanması
4446	1999	47, 125, 155	• Özelleştirme ve tahkimin Anayasa metnine girmesi
4709	2001	Başlangıç, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 31, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 46, 49, 51, 55, 65, 66, 67, 69, 74, 87, 89, 94, 100, 118, 149, Geçici 15	• Temel hak, özgürlük ve ödevlerle ilgili katı sınırlamanın esnetilmesi • Hak ve Özgürlüklerin İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesine uyumu • Siyasi parti kapatma davalarında 3/5 nitelikli çoğunluk • 12 Eylül 1980-6 Aralık 1983 arası Milli Güvenlik Konseyi ve Kurucu Meclis kanunlarının anayasal denetim yasağının kaldırılması
4720	2001	86	• TBMM üyelerinin ödenek, yolluk ve emeklilik işlemleri

TABLO 3: AKP dönemi 1982 Anayasası değişikliklerinin madde ve konu dağılımı

Kanun No	Yıl	Değiştirilen maddeler	Konu
4777	2002	76, 78	• Milletvekili seçilme yeterliliğinde esnetme, Erdoğan'ın milletvekili olmasının yolunun açılması • Ara seçim olanağı
5170	2004	10, 15, 17, 30, 38, 87, 90, 131, 143, 160	• Kanun önünde eşitliğe, kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahipliğinin eklenmesi • Ölüm cezasının kaldırılması • Basın araçlarının korunmasında esneklik • Temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelere üstünlük • Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması
5370	2005	133	• Radyo ve Televizyon Üst Kurulu düzenlemesi
5428	2005	130, 160, 161, 162, 163	• Merkezi yönetim bütçesine geçilmesi
5551	2006	76	• Milletvekilliği seçilme yaşının 30'dan 25'e düşürülmesi
5659	2007	Yeni Geçici 17	• Bağımsız adayların birleşik oy pusulalarında yer almasının sağlanması
5678	2007	77, 79, 96, 101, 102, Geçici 18 ve 19	• Cumhurbaşkanı tarafından geri çevrilen 5660 sayılı Kanunun TBMM'de yeniden görüşülerek kabulü • Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçimi • TBMM seçimlerinin dört yıla indirilmesi • TBMM'nin her türlü işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanması • Uygulamaya ilgili geçici maddeler
5697	2007	Geçici 18 ve 19	• Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçilmesine ilişkin geçici 18. ve 19. maddelerin, halkoylamasından önce Anayasa metninden çıkarılması
5735	2008	10, 42	• Türban serbestliği. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal...
5982	2010	10, 20, 23, 41, 51, 53, 54, 74, 84, 94, 125, 128, 129, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 156, 157, 159, Geçici 15, Yeni Geçici 18 ve 19	• Temel hak ve özgürlüklerde kimi kısmi değişiklikler • Kadınlar, çocuklar, yaşlılar, özürsüzler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için pozitif ayrımcılık • Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Anayasa Mahkemesi ve yargıda köklü değişiklikler
6264	2011	59	• Spor federasyonlarının kararlarına karşı zorunlu tahkim getirilmesi, tahkim kurulu kararlarına karşı yargı yolunun kapatılması
6718	2016	Geçici 20	• 20 Mayıs 2016 tarihine kadar, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması

Anayasa AKP'nin oyuncacı oldu. AKP'nin önerdiği ilk değişiklik RTE için yapılmış 'şahsa özel, adrese teslim' niteliğindedir. 2002'de yapılan değişiklikle Erdoğan'ın siyaset yasağı kaldırıldı. Şimdi halkoyuna sunulan değişiklik de RTE damgasını taşıyor. Kabul edilecek gibi görünmüyor ama amaç belli: Erdoğan'ı yargıdan ve kaçınılmaz yazgısından korumak.

kaldırmaya yönelik, yani kişisel idi. 2017'de bugün yapılanın da kişisel olduğu saklanmıyor; saklanmak istenen, piyasacı gerici düzenin işlerinin kolaylaşacağı, siyasetin partiler aracılığıyla yürütülmesinin engelleneceği denetimsiz otoriter yönetim: "cumhuriyet" adlı cumhuriyetsiz, "cumhurbaşkanı" adlı tek kişilik devlet...

Bir başka çelişki de, hem sermaye iktidarının hem de siyasal iktidarın 1982 darbe Anayasasını ret üzerine kurulu propagandalarına karşın -ki bu ret görüşüne düzen muhalefetinden toplumun geniş kesimlerine kadar hatırı sayılır bir destek de olduğu halde- "yeni anayasa" yapamadılar.

TÜSİAD, MÜSİAD, TUSKON, TOBB... Hep denediler, yeni anayasa önerileri hazırladılar. AKP, 2007'de yeni anayasa için

"bilim kurulu"na kalem oynattı. Ya güçleri yetmedi ya da yetmiyor gibi gözüküp anayasa değişiklikleriyle, daha kolaycı yol denendi.

İçeriği bakımından yeni bir anayasa olan ve mevcut Anayasasının ilkelerini ihlal ederek "Cumhuriyet"i ve niteliklerini değiştiren 2017 Anayasa değişikliği tam buraya, kolaycı yola oturuyor.

PARANIN VE DİNİN SALTANATI

Yeni bir anayasa yapmak yerine, TBMM'nin kaynağını Anayasadan almayan devlet yetkisini kullanması, adına "rejim değişikliği" dedikleri halde Meclis içi muhalefetin de bu oyuna ortak olması çifte kavrulmuş lokum gibi, isteyen istediği kadar oyalansın dursun.

Gücün tek merkezde toplanacağı bir devlette, "para" ve "din" saltanatını rahatça sürdürürken, hak ve özgürlüklerin güvencesi ortadan kalkacakmış, emekçiler daha çok ezilecekmiş kime ne? Herkes sermayenin çekim alanına girsin yeter.

Anayasayı sıklıkla gündemde tutmak, hem toplumu oyalama hem de onun üstünlüğü ve bağlayıcılığına sığınarak otoriter ve keyfi yönetimi meşrulaştırma

amacını güderken; oyuncak yapmak ise "hukuk ne derse desin, anayasa ne yazarsa yazsın" "sermaye düzenine ve yönetimine serbestlik asıldır; halk bu keyfiliğin kurallarına uymak zorundadır" amacını güder.

Boyun eğmeyenler, "yetmez ama hayır" derken, sömürü düzeninin anayasa oyuncacığının ve oyunlarının gerçek yüzünü gösterip, toplumcu anayasa yolunun taşlarını döşeyecek. ■

'Türk riski' AB bankacılık sistemini çökertebilir

Avrupa bankacılığında Erdoğan alarmı

Türkiye'de Avrupa banka sisteminin borusu ötüyor. Bunun ters yöndeki sonucu ise şu: İspanyol, Fransız, İtalyan bankalarına on milyarlarca dolar borçlu olan Türk bankalarının yaşayacağı bir tıkanma krizden yeni sıyrılmış AB bankaları için çok sarsıcı olacaktır. Özellikle İspanyol bankalarına olan borçların ucunun Almanya'ya uzandığını da unutmayalım.

■ **OSMAN ÇITSAY**

Türk bankalarında ABD ve Japon finans kurumlarının değil, Avrupa banka sisteminin borusu ötüyor. Türk bankaları Avrupa bankalarından gelen kredilerle şişmiş durumda. Durum gerçekten vahim: AB bankalarının son krizinden bu yana bir yıl geçtiğine dikkat çeken Frankfurtlu finans uzmanları, Türkiye bağlantılı yeni bir krizin kapıda olduğunu yüksek sesle dillendirmeye başladı. Bu gelişmenin işaretlerini ekonomi basınından izlemek de artık çok kolay.

Konuşulan ve yazılanlara göre Türk banka sisteminin verdiği alarm sinyallerinin ciddiye alınması isteniyor, çünkü tüm Avrupa'nın ağır bir depremle yüz

yüze kalabileceği düşünülüyor. Siyasal cepheleşmeler ve ekonomi basınındaki karamsar Türkiye tabloları, belki de bu deprem beklentisinin bir ifadesi.

BIS ( ) tablolarına göre, Türk banka sistemindeki olası bir tıkanmadan en olumsuz etkilenecek olanlar, zaten ağır bir finans krizini atlattıran ülkeler. Örneğin, İspanyol bankalarının Türkiye bankalarına verdiği kredilerin tutarı 86,6 milyar Dolar. Onu Fransa 41,5 milyar Dolarla izliyor. İngiliz kredi kurumlarının da Türk bankalarındaki kredileri 23,5 milyar Dolar. ABD'nin 18,7 milyar, Almanya'nın 15,1 milyar dolarlık bir kredi arzı var Türk sistemine. İflas söylentilerinden bir türlü kurtulamayan

İtalyan bankacılığının "Türk riski" ise 10,7 milyar dolar.

Yine BIC kayıtlarına göre, Türkiye 270 milyar Dolarlık bir krediyi geri ödemekle yükümlü. Tuhaf olan, kredi verenler listesinin ilk sırasında yaklaşık 87 milyar Dolarla zaten ağır hasta İspanyol banka sisteminin yer alması. Bunun yanında krizdeki Fransa'dan Türk bankalarına

giden yaklaşık 42 milyar Dolarlık kredinin ne zaman ve nasıl geri döneceği bilinmiyor. İspanyol bankaları ise 2012'de AB desteğiyle kurtarılabilmişti. İtalya'da da sarsılan Monte dei Paschi, Brüksel'in özel izniyle sağlanan kredi sayesinde hayatta kalabildi.

Erdoğan iktidarının hüküm sürdüğü 2000'li yıllarda, hızla şişen Türk finans piyasasının

Bankacılık sisteminin kırılması çığa dönüşebilir

■ **ADİLE KAYA**

Türkiye bankacılık sisteminin hem kur ve faizdeki gelişmeler hem de ekonomik durgunluğun etkisiyle büyük risk altında olduğu biliniyor. Bankacılık sektörünün kredi hacmini arttırmaya devam edebilmesi için dışarıdan borçlanmaya devam etmesi gerekiyor. Ancak bankaların elindeki mevduat tutarı, kredi hacmini karşılamıyor. 2002 yılında yüzde 40 civarında olan

kredi/mevduat oranı (mevduatın krediye dönüşümü), 2012 yılında yüzde 100'ü aştı. 2017 başı itibarıyla de yüzde 120 seviyelerine ulaştı. Bankaların büyük oranda yurtiçinden edindikleri kaynakların kredi hacmini karşılamakta yetersiz kalmasının yanı sıra mevduat sürelerinin kredi vadelerine göre çok kısa olması da bir diğer sorun. Kredilerin ortalama vadesi 500 gün civarındayken, mevduatların ortalama vadesi 40 gün civarında. Bankaların orta

ve uzun vadeli kredi kullanılabilmeleri için kesintisiz uzun vadeli dış kaynak sağlama ihtiyacı bulunuyor. Söz konusu yapı bankacılık sisteminin kırılma riskini iyice artırıyor.

Türk bankacılık sisteminin taşıdığı riskler, kaynak sağlama konusundaki sıkıntılardan ibaret değil. Sendikasyonlar (8borçlanma) ve bono ihraçları yoluyla kaynak bulunabildiği ancak maliyetlerin arttığı görülüyor. Merkez Bankası'nın faiz artışına

gitmesinin en temel nedenleri arasında da bankaların kaynak maliyetlerinin artışı bulunuyor. Ancak artan fiyatlar (kur ve faiz yükselişi, emtia fiyatları) ve daralan pazarlarla üretim ve hizmet şirketlerinin yaşadığı finansal sıkışma, borç ödeme güçlerinin düşmesi, batığa atılmayan ancak herkesçe battığı bilinen, ödeme gücünü yitiren kredilerdeki artış gibi gelişmeler bankacılık sektörü üzerinde sallanan esas tehditler. Kredi Garanti Fonu

TÜRKİYE BANKALARINI KREDİLENDİREN AB BANKALARI

İspanyol bankaları	86,6 milyar \$
Fransa bankaları	41,5 milyar \$
İngiliz kredi kurumları	23,5 milyar \$
ABD bankaları	18,7 milyar \$
Almanya bankaları	15,1 milyar \$
İtalyan bankaları	10,7 milyar \$
“TÜRK RİSKİ” toplam	270 milyar \$

ULUSLARARASI ÖDEMELER BANKASI (BIC)

BIC kayıtlarına göre,
Türkiye 270 milyar Dolarlık
bir krediyi geri ödemekle
yükümlü.

Alman finans dünyasının artan Erdoğan nefretinde bu riskin payı olduğunu tahmin edebiliriz. Avrupa’yı da aşağı çekecek bir “Türk riski” için suçlanacak kimse belli: Denizi biten Erdoğan. Bu olumsuz durum artık alıştığımız şekilde Erdoğan’ın elindeki bir koza da dönüşüyor!

Avrupa bankalarına iyi para kazandırdığı kabul ediliyor. Nitekim İspanyolların BBVA, Fransızların BNP Paribas ve İtalyanların da UniCredit bankaları Türk bankalarına büyük hisselerle ortak olurken, HSBC ve ING, Türkiye’de şube açarak bu kanse-rojen şişkinlikten nemalanmayı seçti. Ancak hepsi denizin bittiği konusunda hemfikir görünüyor. Aşırı politize olmasından şikâyet ettikleri Türk ekonomisinin 2016’nın üçüncü çeyreğinde yüz-

kefalet sisteminin genişletilmesi yoluyla henüz batığa atılmamış krediler yeniden yapılandırılmaya, bankaların kredi hacmin artırılmaya ve iflaslar ertelenmeye çalışılıyor. Türk bankacılık sistemindeki bir sarsıntının en önemli kaynak sağlayıcılar durumundaki Avrupa bankalarını (İngiltere, Hollanda, Almanya, İspanya, Fransa ve İtalya ağırlıklı olmak üzere) etkileyeceği açık. Ancak etkinin bankacılık sektöründen ibaret kalmayacağını, Türkiye’de finans dışı özel sektör dış borçlanmasından Avrupa sermayesinin doğrudan yatırımlarına çok daha geniş bir etki alanı olacağını da eklemek gerekir.

de 1,8 oranında küçülmesinden bu yana endişeleri daha da arttı. BBVA (Garanti) ve UniCredit (Yapı Kredi), Avrupa ekonomi basınına göre, tehlikeli sinyaller yayan Türkiye kredilerini nasıl kurtaracaklarının hesabı içinde. Avrupa ekonomi basını, Türk banka sisteminin acil bir dış kaynak ihtiyacı içinde olduğunu bağıra bağıra işliyor. Türkiye’nin yılda 33 milyarlık bir açığı dışarıdan krediyle kapatması, yani borcunu yeni borçla “döndürmesi” gerektiği biliniyor.

Alman banka sisteminin, Türkiye’deki gelişmeyi başından beri soğukkanlı bir biçimde izlediği anlaşılıyor. Alman bankaları, Türk bankalarına açtıkları kredi tutarını 2005’te 10 milyar Avrodan 2013’te 20 milyar Avroya çıkarmıştı. Bu rakamın son dört yılda tekrar 14 milyar Avroya çekilmesi anlamlı bulunuyor. Ancak bu görece düşük rakam, yine de Alman banka sistemi için riskin azaldığı anlamına gelmiyor. Çünkü tüm uluslararası finans uzmanları biliyor: Türk banka sisteminin krizi, İspanyol, Fran-

sız ve İtalyan bankalarıyla çok fazla içli dışlı olan, oralardaki kredilerin geri ödenmesi telaşındaki Alman bankalarını ek bir depremle karşı karşıya bırakabilir.

Erdoğan ekonomisinde denizin bitmesi, tüm Avrupa ekonomisini tehdit ediyor. Bunu bilen Alman finans dünyasının telaşını, siyasetteki sertleşen “Erdoğan karşıtlığından”, hatta açık “Erdoğan nefretinden” saptamak mümkün. İslamcı Ankara’nın tüm Avrupa’yı aşağıya çekebilecek bir finans krizinin sorumlusu olduğu düşünülüyor. Bu, artık açıkça yazılıyor. ■

Cahilin cüretine bak

TKP'li avukatı FETÖ şüphelisi yaptılar

Bir sabah evi basıldı, karı koca avukat oldukları halde, ev aramasında savcı ve baro yetkilisinin olması zorunluluğuna uyulmadı. 6 gün nezarethanede tutuldu. 6 yıl önce müvekkilinin davalı olduğu kişinin 'FETÖ' şüphelisi avukatıyla yaptığı telefon görüşmeleri şüphe uyandırmıştı!

O HAL acayıplıklarının geçtiğimiz hafta beliren son halkası, "FETÖ/PDY'nin avukatlık yapılanması" konulu bir soruşturma sırasında Türkiye Komünist Partili faal bir avukat olan Deniz Aktaş'ın gözaltına alınması ve nezarethanede 6 gün alıkonulması oldu. Deniz Aktaş ile yaşananları konuştuk.

Deniz, absürtlüklerle dolu bir hafta geçirdin, biraz anlatır mısın bu süreç nasıl başladı?

23 Mart günü sabah 5.30 - 6.00 civarı polisler kapımıza dayandı, ben kapıyı açana ve polisler için muteber olduğu dönemdeki adıyla "Hizmet Hareketi"ne, şu anki adlandırma ile FETÖ/PDY'nin avukatlık yapılanmasına üye olmaktan

hakkımda gözaltı kararı olduğunu duyana kadar, TKP'deki çalışmalarımızla ilgili bir Cumhurbaşkanına hakaret suçlaması ile karşılaşacağımı düşündüm.

Polis, Fetullah Gülen Cemaatine üye olmaktan ve bu cemaatin hukuk örgütlenmesi içinde yer almaktan hakkımda gözaltı, evimde de arama kararı olduğunu söyledi. İlgili evrakı görmek istediğimde dosyada gizlilik kararı bulunduğunu ve bana evrakı veremeyeceklerini belirttiler. Ardından, evimde arama yapıldı, bulunan bilgisayar, cep telefonu ve sair elektronik alete el konuldu. Sağlık kontrolünün ardından İstanbul İl Emniyet Müdürlüğündeki Terörle Mücadele Şube Müdürlüğüne götürüldüm ve nezarethanede 6 gün 5 gece boyunca gözaltına alınan

diğer 35 avukatla birlikte haksız ve hukuka aykırı bir şekilde alıkonuldum.

Alıkonuldum demenin nedeni her şeyden önce bu gözaltının hukuki bir dayanağı olmaması değil mi?

Alıkonuldum dememin nedeni, yapılan işlemin hukuken geçerli bir gözaltı işlemi olmaması, evet. Zira Avukatlık Kanunu Madde 58 gereği, bir avukatın evi yahut ofisi ancak ve ancak Cumhuriyet Savcısı ve Baro gözlemcisinin nezaretinde

6 İŞİD'Lİ İLE AYNI KOĞUŞTA 6 GÜN

Deniz Aktaş, hücre kapıları geceleri de açık tutulduğu için, geceleri uyanık kalıp gündüz uyumayı tercih etmiş.

Peki gözaltı boyunca kişisel olarak neler yaşadın? Yani neticede normal yaşantıda yan yana gelmenin imkansız olduğu insanlarla bir arada bulunmak zorunda kaldın...

Benim için gerçekten çok farklı bir deneyim oldu, bugüne kadar tabii ki İslami kurallar ile hayatını idame ettiren insanlar ile irtibatım oldu, ancak hiçbir zaman gözaltında kaldığım 6 gün boyunca olduğu kadar doğrudan ve sürekli bir iletişim kurmamıştım.

Gözaltında tutulduğum yer, dört hücreden oluşan bir koğuştu ve ben ve bir kişi hariç herkes Kuran okumayı biliyordu. Koğuşta birisi benim hücremde olmak üzere 6 İŞİD şüphelisi, ikisi 15 Temmuz sonrası gözaltına alınan ve halen nezarethanede tutulan üç astsubay, Hrانت Dink Cinayeti nedeni ile gözaltına alınan bir albay ve 4 avukat vardı. Hücrelerin kapısı açık tutulmakta ve tüm koğuş

aynı koridoru kullanmaktaydı. Hücrelerin kapısının açık tutulması iyi bir şey olarak değerlendirilebilir belki. Ama bir TKP'li olarak 6 İŞİD şüphelisi ile aynı koğuşta kalmak ve kapısı açık hücremizde diğer hücrelerde kalan 5 İŞİD şüphelisinin gece uykusundaki bir saldırısına açık olmak haliyle bir tedirginlik yaratıyordu.

Bu nedenle tedbir olarak geceleri koğuştaki herkes uyurken ben uyanık kalıp gündüzleri uyudum. İŞİD şüphelilerine doğrudan, bana kendi inançları ve dünya görüşleri ile ilgili herhangi bir şey söylememelerini aksi halde benim de onlara karşı kendi dünya görüşüm çerçevesinde cevap vereceğimi anlattım. Bu şekilde çıkacak bir kavgaya mahal vermemek adına benden uzak durmalarını söyledim.

İŞİD şüphelileri ezan saatlerinde ezan okuyorlardı. Her koğuş namaz saatlerinde namazını kılıyordu. Gerek FETÖ üyesi olmak şüphesi ile gözaltına alınanlar, gerekse de İŞİD şüphelileri kendi aralarında dini sohbetler yapıyorlardı. Ara ara bu iki grup bazı konularda birlikte sohbetler de yapıyorlardı.

Kaldığı koğuştta günlerini geçirenlere bakın: IŞİD şüphelileri, FETÖ şüphelileri, Hırant Dink cinayeti soruşturması ile alınmış bir albay... Ve o bunların arasında bir komünist avukat. Aklın ve edebın kayıplara karıştığı bir zamandayız.

ILIMLI İSLAM MI DEDİNİZ?

Deniz'in, 'ılımlı' islamcı FETÖ şüphelileri ile IŞİD şüphelilerinin derin sohbetlerinden çok yararlandığı anlaşılıyor.

Sohbetlerine kulak misafiri olduğumda anladığım, IŞİD şüphelileri ile FETÖ şüphelileri arasındaki temel farkın IŞİD'de takıyyeye yer olmaması, Fethullahçılarının ise ılımlı İslam olarak tanınmalarına neden olan takıyyeyi mübah görmesi idi.

Yani şaka bir yana demem şu ki, gericinin, İslamcının ılımlısı olmaz, "ılımlılık" iktidarı ele alana kadarki enstrümanlarında söz konusu olabilir. Bu altı günlük macera bana bunu bir kez daha gösterdi. Aklın dışında ne varsa her iki yapılanmada da olduğunu bir defa daha yakından ve çok net bir şekilde görmüş oldum.

Örnek vermek gerekirse, bu iki grup arasındaki en hararetli tartışma sakal konusunda gerçekleşti. IŞİD şüphelileri, sakalın peygamber sünneti olduğunu ve bunu reddetmenin (günah falan değil) doğrudan doğruya kişiyi küfre düşüreceğini (dinden çıkartacağını) söylüyorlardı. FETÖ şüphelileri ise bunun abartılı bir yorum olduğunu, sakal bırakmamanın günah olarak değerlendirilebileceğini ancak küfre düşürmeyeceğini söylüyorlardı. İlimli gerici ile IŞİD'ci arasında benim gözlemlediğim temel fark bundan ibaretti.

Yine IŞİD şüphelileri ile gelişen tek diyalogumdan da bahsetmek gerekirse; bunlar kendi aralarında deve idrarı içmenin sünnet olup olmadığını tartışırken, artık bu kadar da akıl dışılık olamayacağından, "Yahu bir hayvanın idrarını içmenin ne gibi bir durumda söz konusu olabileceğini düşünsenize" diye sordum. Cevap gelmemesi üzerine, Muhammed'in yaşadığı dönemde deve ile çölde kervancılık yapıldığını ve çölde başkaca su kaynağı bulunmadığından sıvı ihtiyacını karşılamak için çevredeki tek su kaynağı olarak devenin idrarını içtiklerini söyledim. Yani sırf Muhammed içti diye bir hayvanın çişini mübarek saymanın akla aykırı olduğunu belirttim. Bunun üzerine aldığım cevap, Kurain kendilerine mantıklı düşünmeyi değil, koşulsuz itaati emrettiği, aksinin küfre düşmek olduğu idi.

Bu yapılanmalara mensup insanlarla bir koğuştta 6 gün geçirmeyi ancak böyle özetleyebilirim sanırım.

aranabilir.

Ancak Kanununun bu amir hükmü soruşturma savcısı tarafından keyfi bir şekilde göz ardı edildi. Benim gözaltına alınmam ise bu hukuka aykırı arama kararının infazı sonucu gerçekleşmiş oldu. Dolayısıyla ortada hukuken geçerli bir arama işlemi ve yine hukuken geçerli bir gözaltı yok aslında. Bu durum benim için söz konusu olduğu gibi, bu operasyonda gözaltına alınan başka avukatlar için de geçerli.

Aslında soruşturma usullerine uymamak, Türkiye'nin Yargı ve Kolluk pratiğinde olağan bir hal almış durumda. Bu meseleye vurgu yapmamın bir nedeni de şu: basit birer usuli eksiklikmiş gibi görünen bunlar. Ama yargılama sonunda, verilmesi muhtemel cezaların bu usuli eksiklikler nedeniyle verilemeyecek olması ihtimali var. Yani bu usul hataları, yürütülen soruşturmayı, dolayısıyla sonuçta alınacak yargı kararını gölgeleyecek ve belki bu nedenle kararın bozulması gerekecek. Kanımca bu durum, başlı

başına "FETÖ" soruşturmasının iktidar tarafından sonuçtan ziyade süreç odaklı yürütüldüğünün göstergesi. Asıl faillerin, Fethullah Gülen Cemaatini AKP'den bağımsız düşünemeyeceğimizi de unutmayalım, cezalandırılmasının söz konusu olmayacağını ancak ve ancak bu soruşturmanın devlet kadrolarında ve toplumda muhalif kimlikleri ile bilinen insanları tasfiye etmek amacıyla kullanılacağını düşünebiliriz.

Peki sana dönük 'FETÖ' suçlamasında kurdukları bağ neymiş? Ya da böyle bir bağ var mıymış?

FETÖ ile beni ilişkilendirdikleri nokta, gerçekten son derece absürt. 2010 ve 2011 yıllarında bir avukat ile toplam 18 adet telefon görüşmesi yapmış olmam FETÖ ile bağlantılandırılmam için yeterli görülmüş, ifadem esnasında bana sorulan ve olayla ilgili tek soru, bu avukat ile iki sene içinde neden 18 kez telefonda görüştüğümdü. Bahsedilen avukat ile o dönem karşılıklı bir davamız vardı ve

bu davayı sulhen çözmek yoluna gitmiştik. Bu telefon görüşmeleri de sulh sözleşmesinin hazırlanması esnasında gerçekleşmiş görüşmelerdi.

Başından sonuna elle tutulur bir yanı olmayan bu süreçten sonra, TKP'li bir avukat olarak neler söylersin?

Gözaltı gerekçesinin absürtlüğü bu ülkenin belki de hali hazırdaki tek temiz siyasi hareketinin komünistler, tek siyasi öznesinin ise TKP olduğunu net olarak ortaya koyuyor. Bunca uğraşmaya, didinmeye rağmen komünistler ile Fethullah Gülen hareketi arasında kurabildikleri tek bağlantı iki avukatın taraf oldukları dosyalarla ilgili yapmış oldukları telefon görüşmeleri olabilmiş. Düzen siyasetinin bütün aktörlerinin başta akçeli işler olmak üzere dört koldan cemaatlerle olan ilişkilerini düşündüğümüzde, bir kez daha Komünistlerin ülkede cemaat örgütlenmelerine karşı gerçek bir mücadele veren tek özne olduğu kesin biçimde ortaya konulmuş oldu. ■

Hoşsunuz liberaller, sormayız sanıyorsunuz

Ya yine kandırılırsanız?

Bu ülkede kandırılmadan siyaset yapanların, meydanı size ve koalisyon ortaklarınıza bırakacaklarını mı sanıyorsunuz mesela? Hayrolsun ki, hâlâ halkın özgürlüğü için mücadele eden insanlar var, farkında mısınız?

Pişkinlik, liberal siyaset için kaçınılmaz bir yönümdür... Unutkanlık ve kandırılmak gibi türevleri olan bir siyasal yol bu... Etik meselelere en kısa yoldan yanıt bulduğunu zannetmenin ve herkesi keriz yerine koymanın adıdır liberallik... "Bırakınız yapınlar bırakınız geçsinler", "Benim memurum işini bilir", "Her mahallede bir milyoner yarattık", "Anayasayı bir kere delmekle bir şey olmaz" türü veciz cümleleri örnek olarak verebiliriz. Din tacirliği, mezhep pazarlamacılığı, milliyetçi piyasacılık sık başvurduğu yoldur liberalin. Bir omurga gereksinimi asla yoktur! Kendine "Ben aptalım" diyerek ve yüzüne yalın bir gülümsemeye yerleştirerek sorumluluktan sıyrılacağını zanneder liberal...

Sanılanın aksine sadece bizde böyle değildir bu. Dünyanın dört yanında, bu ve benzeri haltları birlikte yer liberaller. Piyasa tanrısının en önemli silahşoru, en vefalı kulu, en gülünç soytarısı olmakla övünür her daim. Hakikati çarpıtmak için her yolu kullanan liberal, en çok da değişim/dönüşüm hızıyla şaşırtır karşısındakini. Dün yoktur liberal için, belleksizdir... Bununla da övünür... Dahası yarın kaygısı da duymaz. "Yahu bu yaptıklarım anımsanır, bu sözlerim unutulmaz" diye endişe de duymaz. Ne insanı, ne doğayı, ne hayvanı sever... Varsa yoksa piyasa tanrısına ibadettir görevi. Kendi dahil herkesi ve her şeyin alınır satılır olduğunu zanneder liberal!

Liberal aymazlık, belki de ahlaksızlık demeliyim ya da

haksızlık etmeyelim ideolojinin genetiği böyle, fevkalade ilginç örneklerini önümüze sermekte. Bugün biz; dünün ortağı liberallere kimi sorular yönelmek zorundayız artık. Kimlere dersiniz... Mesela Merkel özelinde tüm AB ülkelerine... Mesela Avrupa'ya yerleşen ve sırtında yumurta küfesi olmayan liberal muhaliflere(!)... Mesela 15 Temmuz'u önceden bilip tüyen cemaatçilere ve onların kanatları altında semiren döneç solculara... Ve elbette hepsinin hamisi olan AKP'ye...

1 "Müslüman Demokrat" diyerek, AKP'yi Türkiye piyasasına uygun biçimde kim pazarladı? O güne dek Kapıkule'den öteye zor geçen, geçse bile sadece kendi ahalisiyle, kendi dilinde konuşan bu Milli Görüşçülerin hamisi kim oldu? Şimdi AKP'yi en ağır biçimde eleştirmeye dövmeye kalkanlar, daha dün birlikte askeri vesayeti kaldırmıyor muydunuz? Ne oldu

hayırdır?

2 İnsanlar uydurma iddianamelerle içeri tıklıp, kamuoyu yalan bilgilerle kuşatıldığı sırada; Brüksel'de "AB Müzakeresi" başlıyor yalanını kim uydurdu? Kimler orada kadeh kaldırıp, sırtarak poz verdi? Öğle vakti Melih Gökçek'in havai fişek partisine kimler katıldı? Hayırdır unuttunuz mu?

3 Gülen'in Abant Toplantılarına kimler katıldı, en önde boy gösterip, demokrasicilik oynadı? Kimler Gülen gazete ve tvlerinde yazdı, konuştu? Gülen olanaklarıyla kimler Batı'ya pazarlandı? Batı kimleri bu yolla bağrına bastı? O süreçte Cemaat ve AKP canciğer kuzu sarmasıyken, kimler bu yoldan siyasete girdi, akademik kariyer elde etti, zengin oldu? Hayrolsun anımsamadınız mı?

4 Şimdi Atatürk'ü keşfeden Batı ve onun içerdeki ortakları, daha dün dek tüm laikleri "darbeci" diye karalayıp, fişlemediniz mi? Ne oldu da aniden Atatürk'ü,

cumhuriyeti, laikliği keşfettiniz yeniden? Daha dün; "Adamlar bugüne dek yapılmayı yaptı" diyerek sırtını sıvazladığımız AKP ile yollar niye ayrıldı? Hayırdır, makul bir açıklama yok mu?

5 Irak, Suriye denklemi, yapay gündemler yaratarak, halkları birbirine kim kırdırdı? Selefi grupları, siyasal İslamcılar kim korudu, kolladı? Şimdi sanki süreçte hiç rolü yokmuş gibi davranan ikiyüzlüler kimlerdir mesela? İlimli İslam kimin projesiydi? RTE'nin iktidara geliş sürecini açıktan destekleyen kuruluşlar hangileriydi? Hayırdır, herkesi unutkan mı sandınız?

6 AB fonlarından kimler, hangi projelerle faydalandı mesela? Kamuoyu oluşturmak için hangi akademisyenler, gazeteciler ödeme aldı? Düne dek kol kola Ortadoğu'daki tüm seküler unsurları yerle bir eden ortakların arası şimdi niye açık? Kimler Türkiye'den tümek zorunda kaldı? Bu kaçanlar hangi AB şehirlerinde, kimlerin koruması altında? Ne yer ne içer gariban-

ENVER
AYSEVER'LE

BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

lar? Hayırdır, açıklanamayacak bir damara mı bastık acep?

7 Madem RTE zorba, diktatör, o halde neden Merkel aşağılık göçmen pazarlığı için üç kez ziyarete geldi? Gülcüklü pozlar verirken RTE'nin kim olduğunu bilmiyor muydu Merkel? Acaba RTE'ye göçmenleri Batı'ya göndermesin diye ne kadar rüşvet teklif etti? Bu utanmaz pazarlığa AB'cilerin diyeceği bir çift söz yok mudur? Hayırdır dilinizi mi yuttunuz?

8 Batıda her gün RTE karşıtı yayın yapan çevreler, içerde RTE'nin ekmeğine yağ sürdüklerinin farkında değiller mi? AB ülkelerindeki sağ siyasetin diliyle RTE dilinin aynı olduğunu gördükleri halde, neden ısrarla bu anlayışı sürdürmekte? En ucuz milliyetçi, mezhepçi, dinci pazarlama olanağını altın tepside RTE ve AKP'ye bugüne dek kim sundu, neden hâlâ ısrar ediyor? RTE'nin içerde yaratmaya çalıştığı, arayıp bulamadığı düşmanı neden AB ülkeleri sunmakta? Yoksa hâlâ bizim bilmediğimiz bir ortaklık sürmekte mi? Hayırdır, ne iş?

9 Yüzünü iki yüz yıldır Batı'ya dönmüş bir halkı bile rek ve isteyerek, oryantalist bir bakışla, siyasal İslam bataklığına iten AB ülkeleri ve işbirlikçi yerli malı liberaller, bu süreçte biraz utanır mı? Eğer susarlarsa bu hayırlı sürece en büyük katkıyı yapacaklarının farkındalar mı? Bu ülkede kandırılmadan siyaset yapanların, meydanı onlara ve koalisyon ortaklarına bırakacaklarını mı sanıyorlar mesela? Hayrolsun ki, hâlâ halkının özgürlüğü için mücadele eden insanlar var, farkında mısınız?

10 AB-Türkiye ilişkilerini 16 Nisan'a endeksleyen ve yine yararcı bir tutumla, ilkesizliği ilke edinen Avrupalı siyasetçi, günün birinde iktidar el değiştirdiğinde, memleketimizin bir sömürge olmadığını anımsatacak insanların varlığından haberdar değil midir mesela? Yanı başlarında kuzu kuzu oturan liberallerle, cemaatçilerle Türkiye'yi okumaya çalışan AB siyasetçileri, hakikati görmeyi neden denemez? Yoksa her daim "kandırıldık" deme konforunu yaşayacaklarını mı düşünmektedirler? Kışkırtılan milliyetçilikteki paylarını görmediğimizi mi sanmaktadırlar? Hayırdır, illa biz de ahmak mı olalım?

11 RTE kantarın topuzunu kaçırdı da, ırkçı Hollandalılar, Almanlar kaçırmadı mı? Neden gerçekleri konuşmak bunca güç tüm liberal âlem için? "Türkler siz Avrupa'ya ait değilsiniz, evinize dönün" diyerek hangi çevreler beslenmektedir acaba? Bugün vahşi kapitalizmin arsızlığına tek cümle kurmayan AB, hakiki sorundan neden kaçmaktadır? Hayırdır zor sorularla karşılaşmak yordu mu ki?

12 Batan göçmen botlarından, kıyıya vuran çocuk cesetlerinden kimler sorumludur? İnsanların evlerini bırakıp, korkuyla kaçmaya çalıştıkları bu süreçte, gizlice örgütlenerek, bu insanların öleceğini bile bile tekneleri kimler batırmıştır? Buna sadece kader denir mi? Şimdi bu insanlık suçunu Ortadoğu kabadayılarına atarak, sorumluluktan kurtulacağını mı sanmaktadır liberal AB? Hayırdır, insan hakları sadece size mi?

13 Bugün Türkiye'ye yaptırım uygulayıp, silah vermeyeceğini açıklayan kimi AB ülkeleri, düne dek sattıkları malların nerede kullanıldığını neden sormamıştır? Dahası AB ülkeleri Ortadoğu'da dökülen kanın hangi silahlar sayesinde olduğunu bilmez mi? Bu-

radaki halkların kıyımında sanki hiç rolü yokmuş gibi davranan liberal siyasiler ne zaman dönüp aynaya bakacaktır? Yoksa insanlık suçlarının milliyeti olmadığını bilmemekte mi? Hayırdır, hep hesap soran olma konforu bitince neden yüzler asıldı?

14 16 Nisan'da ne sonuç çıkarsa çıksın cehaletin, bayağılığın, vasatın iktidarına karşı, her alanda mücadele verecek devrimcileri unuttu mu liberaller? Şimdi AKP mağduru olarak dolanan, kimin koruması altında olduğu belli olmayan, sırtında yumurta küfesi taşımadan yorum yapanlara inat, memleketine sahip çıkan devrimcilerin, gün gelince bu süreci fırsat sayanları da anımsamaya çağını mı sanmaktadır liberaller? Hayırdır, bellek tatile mi çıkar sanıyorsunuz?

15 Küresel kapitalizmi tüm çıplaklığıyla ortaya çıkaran bu sürecin er ya da geç terse döneceğini anlamak bu kadar zor mudur bir liberal için? İki kötuden birine rıza göstermenin bir seçim olmadığını niye anlamaz liberal? Kendine demokrat olanlara inat, tüm dünya halkları için savaşmanın ve başka bir dünya mümkün demenin onurunu bir kez yaşamak istemez mi liberal? Hayırdır? ■

İnşallahla maşallahla buraya kadar geldi

İnşaat işleri iyi gitmiyor

İnşaat sektörü ile birlikte AKP imparatorluğu da sarsılıyor. KHK'ler ile kamu bütçesi açıkları göze alınarak yapılanlar çok bir şey değiştirmiyor. Büyük şirketlere sağlanan vergi kolaylıkları, teşvikli krediler hatta vergi afları son umutsuz hamleler. İnşaat sektörü ile birlikte AKP imparatorluğu da sarsılıyor.

■ **ORHAN GÖKDEMİR**

AKP rejimi büyük anayasal ve yasal suçlar işleyerek kurdu kendini. Bütün kuralları ihlal etti, bütün ölçüleri yıktı. Giderek devleti cebren ve hile ile ele geçirmiş bir çeteye dönüştü. Şimdi bunu "tek adam rejimi"ne dönüştürerek yasalastırmak ve ileride ortaya çıkacak olası hesap sormalardan kaçınmak istiyor.

Ancak bu kez ülkeyi sürükledikleri zoraki seçime çok olumsuz bir havada yakalandılar. "Hayır" cephesi psikolojik üstünlüğü bütün baskılara rağmen elinde tutuyor. Üstelik bu cepheyi genişletecek derin bir ekonomik kriz kapıya dayanmış durumda. AKP rejimi şimdi bütün enerjisini kriz dalgası duvarları yıkmadan referandumu yapabilmek için harcıyor. Ama bunun için attıkları her adım da kriz yangınına benzin dökme etkisi yapabilir.

Türkiye uzun zamandır ekonomisi en kırılgan ülkeler arasında en ön sırada zaten. 2001'deki derin ekonomik krizin ardından yaşanan cicim ayları bitti. 2013 yılından sonra ülkenin ürettiğinden fazlasını tüketmesini sağlayan dış kaynak akışı durdu. Bir süre sonra da eğilim tam tersine döndü.

Bu eğilimin oluşmasında elbette dış şartların önemli etkisi var. Ama asıl neden AKP'nin ürettiği siyasi riskler. Yalnızca iki yılda doların 1.90'lardan 3.70'lere yükselmesi de bu eğilimin bir göstergesi. Bu yükseliş Türkiye ekonomisinin tüm makro dengelerini olumsuz etkiledi. İşsizlik rakamları, dış borç ve batık kredi oranları yükseldi. Neredeyse sadece inşaata dayalı ekonomi elindeki stokları eritmekte zorlanıyor. Bunun ya-

rattığı olumsuz havanın aşağıya doğru pek çok sektörü etkilemesi kaçınılmaz. Zaten küçülmekte olan turizm 15 Temmuz girişimi ve ardından bu girişimi bir karşı darbeye çevirmek isteyen AKP'nin otoriter çıkışları yüzünden büsbütün çöktü. İhracat, gerileme halinde. Cari açık, düşen enerji fiyatlarına rağmen azalmadı, enerji fiyatlarının yeniden yükselişi, hem açığı hem enflasyonu tetikledi.

AKP'nin buna cevabı dramatik hamleler yapmak oldu. OHAL'e dayanarak oluşturulan Varlık Fonu devletin varlıklarını ekonomiyi Nisan ayına sağ salım çıkarmak için kullanma girişimiydi. Kamu banka ve şirket hisseleri aktarılarak oluşturulan bu fonla bir amaç "mega projeleri" üstlenmiş yandaş sermayedarlara kaynak aktarmak. Aralarında üçüncü havalimanı, üçüncü köprü, Avrasya Tüneli, Gebze-İzmir otoyolu, sağlık kampüslerinin bulunduğu devlet himayeli kamu-özel iş birliği projelerini üstlenen firmaların döviz açıkları dehşetli boyutlarda. Dövizdeki her yükseliş önce bu firmaları vuruyor. O nedenle bu firmalar, sürekli dolarda görelî düşüşleri kovalıyor ve dolar satın alarak açıklarını azaltmaya çalışıyorlar. Yani dolardaki artışın asıl nedeni AKP yandaşı firmaların bu telaşı.

OHAL uzatıldıkça ve otoriterleşme arttıkça bu ekonomik riskler siyasi risklerle besleniyor, büyütülüyor. KHK'ler ile kamu bütçesi açıklarını göze alarak büyük şirketlere sağlanan vergi kolaylıkları, teşvikli krediler, maliyet azaltıcı önlemler, çeşitli kesimlere vergi afları, düşük krediler sağlanması da son

umutsuz hamleler.

İnşaat sektörü ile birlikte AKP imparatorluğu da sarsılıyor. İşte AKP'nin "mega projeler"nin arkasına saklanmış büyük yağma ve kriz potansiyeli:

MARMARAY

Marmaray Boğaz altından geçiyor ve Kazlıçeşme'yi Ayrılkçeşmesi'ne bağlıyor. Sözleşme bedeli 860 milyon dolar, gerçekleşme bedeli 1 milyar 750 milyon dolar. Tünel planlanan rakamın iki katına mal oldu. Projenin toplam maliyeti 5,5 milyar dolar. Denizaltı uzunluğu 1,4 km olan bu proje için Japon Uluslararası İşbirliği Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası ve Avrupa Yatırım Bankasına 40 yıl vade ile borçlanıldı. Yani hep birlikte 40 yıl boyunca o borcu ödeyeceğiz.

Peki, ucuz mu pahalı mı? Elimizde iki örnek var:

Japonya Seikan Tüneli: Toplam uzunluğu 53.85 km olan tünelin denizaltından geçen

kısmı 23,3 kilometre. Maliyeti 3,6 milyar dolar.

İngiltere - Fransa arası Manş Tüneli: Toplam uzunluğu 50.45 km olan tünelin denizaltından geçen kısmı 37,9 kilometre. Maliyeti 10 milyar dolar. Denizaltı kısmı Marmaray'ın denizaltı kısmının yaklaşık 24 katı.

YAVUZ SELİM KÖPRÜSÜ

Köprü'nün toplam maliyeti 8,5 milyar dolar. Yalnızca köprü'nün maliyeti 3 milyar dolar. Köprü için işletmecî firmaya günlük 135 bin otomobil geçişi için Hazine garantisi verildi. Büyük bölümü ormanlık alanda inşa edildi, alanda geri dönüşü

Ekonomik olmaktan çok politik bir kriz bu. AKP'nin on beş yılda ülkenin önünde bir engele dönüşmesinin yarattığı bir kriz özetle. Çözümü de ekonomik değil siyasi. Çıkış yolu belli; dış kaynakla dönen ekonominizi işler hale getirmek için dışarıdan gelen talepleri ciddiye alacaksınız. Ve OHAL ile yarattığınız siyasi tabloyu hızla değiştireceksiniz. AKP'nin böyle bir manevranın altından kalkacak gücü ve yeteneği var mı, yaşayıp göreceğiz.

yakın firmalar. Günde 40 bin araç geçeceği hesap edilmiş nasıl edildiyse ama gerçekleşen ortalama 15 bin araç. Farkı devlet ödüyor. Yapıp işleten şirketler verilen araç garanti sayıları ile yılda 550 milyon dolar gelir elde edilecek. Yani köprü'nün maliyeti sadece 2 yılda karşılıyor. Devlet işletmeye 2035 yılına kadar bu garantiyi verdi. İki yıldan ötesi net kâr. Kapitalizmin icat ettiği en kârlı işlerden biri Türkiye'de köprü işletmeciliği.

AVRASYA TÜNELİ

Tünelin maliyeti 1,3 milyar dolar. Yapı firması 25 yıl boyunca deliği işletecek. Firmaya tek yöne günde 35 bin araç garantisi verildi. Sayı tutmazsa aradaki farkı yine biz ödeyeceğiz.

ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ

Çanakkale'de de bir köprü'nün temelini daha attılar geçtiğimiz hafta. 2023'te tamamlanarak açılması planlanan köprü'nün otoyol bölümü 9 milyar 843 milyon liraya, köprüsü ise 15 milyar liraya mal olacak. Köprüsü tamamlandıktan sonra 16 yıl özel sektör işletecek.

Peki, AKP'den önce yapılan köprülerin maliyeti ne? 15 Temmuz darbe girişiminden sonra adı değiştirilen birinci Boğaziçi Köprüsü Süleyman Demirel döneminde inşa edildi. Maliyeti 21,7 milyar dolar. İkinci Boğaz Köprüsü Turgut Özal döneminde yapıldı. Maliyeti 125 milyar dolar. Tayyip Erdoğan döneminde yapılan üçüncünün maliyeti 3 milyar dolar. Birinci köprü ile son köprü arasındaki fiyat farkı 143 kat. Bir doların aynı dönemdeki değer dönüşümü ise

sadece 6-7 kat. İlk ve son köprü arasında teknoloji, uzaklık gibi kriterler açısından 20 kata varan bir fark olduğunu herhalde söyleyemeyiz.

STATLAR

Stat furyası beş büyük kulübe stat yaparak başladı. 2006'da Fenerbahçe, 2011'de Galatasaray, 2015'te Bursaspor ve 2016'da Beşiktaş statlarını yeniledi. Bu beş takımın yeni statlarının maliyeti 608 milyon dolar oldu. Türkiye'nin dört bir yanında stadyum inşaatları hızla devam ediyor. Sivas'tan İzmir'e, Gaziantep'ten Samsun'a Türkiye'nin 23 ilinde yeni stadyumlar inşa ediliyor. Daha çok Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından yapılan bu stadyumların her biri ortalama 120 milyon liraya mal oluyor. Stadyumlar için TOKİ'nin 3 milyar liranın üzerinde kaynak ayırdığı tahmin ediliyor.

KONUT

AKP dönemi konut satışlarında sürekli rekor kırılan bir dönem. Ama bu toplam konut satışını ifade eden bir veri. Yani sağlıklı bir sonuç varmak için bu rakamı ilk satış ve ikinci el satış olarak ayırmak gerek. İkinci el satışların sektörü de ekonomiyeye de önemli bir katkısı yok. İlk satışların oranı ise artık yüzde 50'nin altında.

Veriler de çok sağlıklı değil o yüzden. 2013, 2014 ve 2015 yılları toplamında 562 bin adetlik bir stok artışı olmuş. 2016'da buna 100 bin adet daha eklendiği tahmin ediliyor. Yani 650-700 bin konut elde satılmayı bekliyor. Bir başka iddiaya göre toplam rakam 1 milyon civarında. Sektörün bu stok yükünü kaldırması artık imkânsız. 20 yıl vadeli satış, faizsiz dönemin 5 yıla çıkarılması gibi önlemlerin sebebi de bu. Dağı taşı konutla doldurmanın faturasını ödeme zamanı geldi geçiyor.

Ekonomik olmaktan çok politik bir kriz bu. AKP'nin on beş yılda ülkenin önünde bir engele dönüşmesinin yarattığı bir kriz özetle. Çözümü de ekonomik değil siyasi. Çıkış yolu belli; dış kaynakla dönen ekonominizi işler hale getirmek için dışarıdan gelen talepleri ciddiye alacaksınız. Ve OHAL ile yarattığınız siyasi tabloyu hızla değiştireceksiniz. AKP'nin böyle bir manevranın altından kalkacak gücü ve yeteneği var mı, yaşayıp göreceğiz. ■

olmayan tahribatlar yapıldı. İstanbul'un son ormanları ve su kaynakları bu projeye yok edildi. Peki, ne işe yaradı? Şehrin trafiği köprü ulaşımına açıldı. Öncekinden daha kötü. Üç köprü'nün trafiğinin keşiştiği Mahmutbey Bölgesi geçilmesi imkânsız bir kale görünümünde. Köprüden geçişi zorunlu kılınan kamyoncular ve otobüsçüler dertli. Çünkü köprü yolu, 130 kilometre uzatıyor. Bu da maliyetlerin birkaç katı artması

demek.

OSMANGAZİ KÖPRÜSÜ

Osmangazi Köprüsü'nün maliyeti 2 milyar 135 milyon dolar. Yapımına harcanan bu paranın tamamı, aralarında Halkbank ve Vakıflar Bankası gibi devlet bankalarının da olduğu 9 bankadan AKP'nin verdiği gelir garantisi karşılığı kredi olarak temin edilmiş ve müteahhidin cebinden hiç para çıkmamış. Yükleniciler doğal olarak AKP'ye

Sağlık programlarında her şey satılık DOKTOR BU NE?

İlaç firmalarının perde gerisinde durup reklam şirketlerine hazırlattıkları, hekimlerin kendi reklamlarını yapmak için üste para verdikleri, şifanın çoklukla Allah'a havale edildiği televizyon programlarından söz ediyoruz...

■ AHMET ÇINAR

Geçtiğimiz günlerde diplomasız "doktor" skandalı ile gündeme girdiler. Çok üzerinde durulmadı, skandal unutuldu. Biz unutmadık. Televizyonlardaki sağlık programlarına tuttuk ışığımızı. Diplomasız şarlatanların çok ötesine geçen manzarayla karşılaştık.

Sağlık programlarının bütünüyle "amme hizmeti" olarak hazırlandığını kimse düşünmüyordur ama mekanizma en külyutmaz muhalifi bile şaşırta-cak şekilde işliyor.

Konuyla ilgili kişilerin görüş ve yer yer tanıklıklarına bakarsak televizyon ekranlarında ve gazete eklerinde gördüğümüz sağlık programlarını ve sayfalarını halkla ilişkiler (PR) şirketleri yönetiyor. İlaç firmalarının "reklam" veremedikleri mecralarda, doğrudan bu ilaç firmalarının finanse ettiği şirketler hazırladıkları haberler ve dosyalarla yayınları besliyorlar.

Bir sağlık muhabirinin şu sözleri dikkat çekici:

"...Ve öyle enteresan bir sistem var ki PR şirketleri size

haberi sunuyor zaten, haber hazır geliyor. Ve çoğu ilaç firmalarının PR şirketleri. Artık o kadar öğrendiler ki neyin nasıl haber olduğunu hangi ilacı öne çıkaracaklarsa mutlaka üniversitelerden birinden bir profesör görüş veriyor. Benim yapmama gerek yok, yani benim özel olarak istememe, bir üniversiteden hocaya bir şey dememe gerek yok o da geliyor hazır, fotoğraflar da geliyor. Ben biliyorum bir ilaç firmasının PR'ını yapıyor o şirket ya da bir doktorun PR'ını yapıyor. Tamamen PR şirketleri yapıyor sağlık haberlerini şu an..."

'SAĞLIK' PROGRAMSIZ TV YOK...

Televizyonlar cephesinde durum daha vahim... Çünkü televizyon programları pahalı yapımlar... Ses ve ışık gösterileriyle yaratılan gösterişli, dikkat çekici atmosferlerde evlerimize, odalarımıza sızan kimi doktorlar, sağlıklı yaşam uzmanları, diyetisyenler, yaşam koçları bizlere "nasıl yaşamamız, sağlığımızı nasıl korumamız, kaç

beden olmamız, günde kaç saat uyumamız, kaç dakika yürümemiz" gerektiğini anlatıyorlar, görüntü ve satır aralarına itinayla yerleştirilen subliminal mesajları beyinlerimize zerk ediyorlar...

Her programın formatı, sunumu, neşesi farklı: Kimisinde bir şov var, bazısında daha ağırbaşlı ve ciddiyetle paketlenmiş iletiler...

NERDEN ÇIKTI PATRON TV'LERİNİN "SAĞLIK" AŞKI?

Peki bu programlar, bu yayınlar gerçek bir ihtiyaçtan mı kaynaklanıyor, yoksa işin içinde başka iş mi var?

Titizlikle hazırlanmış bilimsel bir saha araştırmasına yanıt veren bir hekim şöyle anlatıyor: "...Sağlık haberciliği ya da basında sağlığın yer alma ölçüsü son 10-15 yılda niye bu kadar arttı? Bana kalırsa, sağlığın piyasalaşmasının ve sağlığın bir hak olmaktan çıkıp bir meta unsuru olmasının bunda çok önemli bir etkisi var. Tabii ki tek

başına bu değil ama sağlık haberlerini şöyle bir kategorize edersek piyasa ve talep oluşturmaya yönelik haberlerin çok arttığını görüyoruz. Gidiyorsunuz özel bir sağlık kuruluşu olarak veriyorsunuz 40-60 bin lirayı, gazetenizi ya da kanalınızı da seçiyorsunuz. Sizin orada haberiniz yapıyor..."

Televizyonlarda ve gazetelerde yer alan sağlık programlarının hemen hemen tamamının, sosyal sorumluluk duygusuyla hazırlanmış, kamusal yarar sağlama kaygısıyla kotarılmış yayınlar olmadığı çok net. Reklam, tanıtım ve PR şirketleri, gazete ve televizyonlardaki bu alanı tamamen kapatmış durumdadır.

PEKİ YOK MU BUNUN BİR DENETLEYENİ?

Dr. Akif Akalın'a yönelttik bu soruyu... Akalın'ın yanıtı şöyle: Bu televizyon programlarında satılan bir ürün var. Adı söylenirse de bir şeylerin pazarlamasının yapıldığı kesin... Son zamanlarda 'subliminal' denilen mesajlar, bu programlarda sürekli veriliyor. Hekimler de bu işten para kazanıyorlar. Televizyon patronları kazanıyor... İnsanların sağlığı bu kazan-kazan tablosuna emanet ediliyor adeta. Bunun bir denetleyeni olmalı elbette. Tabip Odasının görevi bu. Fakat Tabip Odası bu denetimi tam yapamıyor. Cezalar çok az, komik cezalar. Tabip Odasının gerçekten bu işle uğraşması laız. Toplum adına bu işleri denetleyen tek kurum Tabip Odası çünkü...

Türk Tabipleri Birliği bu konuda birinci derecede sorumlu. TTB, yasanın 4/c maddesi gereği "Halkın sağlığını korumaya

... çalışmak", 4/d maddesi gereği "Halk sağlığı ve tıp meslekleri ile ilgili meseleler için resmi makamlarla karşılıklı işbirliği yapmak" ve 4/e maddesi gereği "Halk sağlığını ve tıp mesleğini ilgilendiren işlerde resmi makamlardan yardım sağlamak" ile yükümlüdür.

Yönetim Kurulu, yasanın 28 - 1/d maddesi gereği "Sinema, radyo, müstahdemler veya sair yazılı ve sözlü vasıtalarla reklam yapılmasını" önlemekle yükümlüdür.

Ama bunlar genelde kağıt üzerinde kalıyor. Bu mekanizmanın işlememesinin üç nedeni var: Birincisi cezalar gerçekten çok komik miktarda olduğu için işlevi yok. İkincisi Tabip Odasının böyle bir izlem yapabilecek donanım ve insan gücü yok. Üçüncüsü Tabip Odası yöneticileri bu işle uğraşmak istemiyor.

KATILIM ÜCRETİ 2 BİN TL

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin, yıllar önce yayınlanan bir yazısındaki tanıklığına bakabiliriz:

"Yakın zamanda gelen bir elektronik postada, bir televizyon kanalı, sabahları yayınlanan çok izleyicili bir programa çıkmak isteyen doktorlara hitaben şunları söylüyordu: 'Programının bir bölümünde de doktorlara ve konularında uzman kişilere yer verecek. Konuğumuz, ... ve izleyenlere uzman olduğu konu ile ilgili bilgi verip, tecrübelerini anlatacak ve canlı yayında telefonla gelen izleyici

“PAZARLAMA” PROGRAMLARI!

Önceden yayınlanmış, yayından kalkmış ve halen yayınlanmakta olan o bol reytingli “sağlık” programlara kısaca ve kabaca göz atalım.

- **Show TV:** Kendine İyi Bak, Ender Saraç ile Sağlıklı Günler
  - **NTV:** Canım Doktor, Osman Müftüoğlu ile Yaşasın Hayat
  - **Kanal D:** Doktorum
  - **CNN Türk:** Sağlık Kontrolü
  - **TV 8:** Günaydın Doktor
  - **atv:** Sağlıklı Mutlu Huzurlu
  - **Habertürk:** HT Sağlık
  - **TRT:** Sağlık Olsun
  - **Kanal 7:** Feridun Kunak Show
  - **Eurostar:** Medica Life
  - **Beyaz TV:** Sağlık Zamani, Her Şey İçin Sağlık
  - **TV 360:** Doktorum Yanımda, İyilik Sağlık
  - **Kanal 24:** Sağlık Merkezi
  - **Tvnet:** Sağlık Raporu
  - **TGRT:** Sağlık Hattı
- Ve daha onlarcası...

cılar da şaşkınlıklarını gizleyemiyorlar:

19 Haziran 2012 tarihli programda ise bir izleyiciyle bütünüyle dinsel sözcüklerle bezeli bir telefon görüşmesi gerçekleştirmişti: “Selâmün aleyküm hocam; Ve aleyküm selam hoş geldin; Nasılsınız?; Elhamdülillah iyiyim; Allah iyilik versin; 60 yaşındayım; Maşallah sesin hiç 60 gibi gelmiyor abla, şöyle 25-30 gibi geliyor maşallah; Teşekkür ederim Allah razı olsun; Allah nazardan korusun...”

Gülseren Atabek ve Deniz Bilge'nin çalışmasında anlatılana göre, sıklıkla dini bilgilerin verildiği Dr. Feridun Kunak Show'daki bir bölümün adı “Şükür Jimnastiği”!

TRT'DE PSİKOLOJİ PROGRAMI YAPAN FİZİKÇİ!

Televizyonlardaki “sağlık” programları rezaletleri zincirine bir halka geçtiğimiz günlerde eklendi.

Beyaz TV'de ve TRT'de “psikoloji” programları yaptırılan ve doktor olarak tanıtılan Zafer Akıncı'nın psikoloji eğitimi almadığı ve doktor da olmadığı ortaya çıktı.

BirGün gazetesinde yer alan habere göre, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Fizik bölümü mezunu Akıncı için, TRT'nin internet sitesindeki duyuruda “doktor” bile denildi.

Duruma tepki gösteren Psikolog Dr. Ozanser Uğurlu, “Bu durum tamamen etik dışı, çünkü Akıncı, bir belgeye sahip değil” dedi.

“Gelişim psikoloğu”, “aile danışmanı” ve “insan kaynakları uzmanı” gibi birçok unvan kullanılan ve TRT'de hâlâ program yapmaya devam eden Akıncı için, Başbakanlık İletişim Merkezine (BİMER) başvuru yapıldı.

SÜLÜK VE HACAMAT DOKTORU

Bu olay TRT'de yaşanan ilk rezillik değil. Sağlık adına TRT ekranlarında yıllar önce Suat

sorularını yanıtlayacaktır. Programa Katılım Ücreti: 2000 YTL'dir.’

Doktor Zileli, meslektaşlarının bir sağlık programına “bilgi verip tecrübelerini anlatmak ve canlı yayında gelen izleyici sorularını yanıtlamak” üzere katılıp bunun karşılığında bir katılım ücreti vermelerini anlayamıyor. Daha doğrusu, hekimlerin “kendi reklamlarını yapmak üzere” katıldıkları sağlık programlarının yapılmasını, bu programlarda “uzmanlığını ve birikimini kullanan” hekimlerden para alınmasını kabullenemiyor. “RTÜK'ün bundan haberi var mı bilmiyorum” diyor Zileli ve ekliyor: “Reklam için söz konusu ücretleri ödeyerek televizyonlarda, gazete köşelerinde boy gösteren meslektaşlarımıza ne demeli bilemiyorum.”

HER ŞEY PARA DEĞİL: ALLAHINA KURBAN!

Sağlık programlarında ideolojik söylemler konusunda hazırlanmış bilimsel bir araştırma var... Yaşar Üniversitesinden Prof. Ümit Atabek, Doç. Gülseren Atabek ve Araştırma Görevlisi Deniz Bilge'nin imzasını taşıyan çalışmada, özellikle Kanal D'nin “Doktorum” programı ile Kanal 7'nin “Feridun Kunak Show” programlarındaki ideolojik söylem irdeleniyor.

İnşallah, maşallah gibi

sözcüklerin bolca kullanıldığına işaret

eden araştırmacılar doğrudan sağlık ile ilgili sunulan içeriğin dinsellikle belirlenmesinin örneklerini sunuyor.

“Kanal D'de yayınlanan 8 Haziran 2012 tarihli Doktorum programında doktor sunucu “Hastaya yaşam biçme lüksüne kimse sahip değildir, bunu kimse bilemez; bir tek bilen varsa Allah'tır, geri kalanımızın bir hastanın geleceği konusunda konuşması abesle iştigaldir” diyerek tıp bilgisinin bilimsel sınırlarını daraltmaktadır. Yine aynı programda doktor sunucu “Amansız diye bir kavram yoktur, şifa yukarıdan gelir; doktor tarafından bir miktar dağıtılmaya çalışılır; eğer siz doğru yere giderseniz vücudunuz da o tınyaya ulaşır” diyerek tıp biliminin tedavi yeteneğinin sınırlarını açıklamaktadır.”

Araştırmacılar, Kanal 7'deki programın bunun da ötesine geçmesine şaşırıyorlar. Araştırmacıların ele aldığı “sağlık programında” gece uykusunun gece salgılanan “gençleştirici, yenileyici bir hormon” aracılığıyla iş gören ilahi bir yararı olduğuna işaret ediliyor, bal yemenin faydaları Nahl suresinin 68-69. ayetleriyle açıklanıyor. Bir izleyiciyle yapılan bir telefon konuşması karşısında araştırma-

Halkbank'ın ikinci adamı ABD'de tutuklandı

Türkiye resmen Sarraf soruşturmasında

Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla, Rıza Sarraf soruşturması kapsamında New York JFK Havaalanı'nda gözaltına alındı, ardından da tutuklandı. Atilla'nın, ABD'de tutuklu Sarraf ile birlikte ABD'nin İran yaptırımlarının kırılmasına dönük eylemleri nedeniyle suçlandığı belirtiliyor. Atilla'nın tutuklanması ve Rıza Sarraf davasındaki yeni gelişmeler, ABD-Türkiye ilişkilerinde yeni bir kırılma yaratabilir.

■ GÖKÇE GİRESUNLU

Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla, Rıza Sarraf soruşturması kapsamında New York JFK Havaalanı'nda gözaltına alındı, ardından da tutuklandı. Atilla'nın, ABD'de tutuklu İran asıllı Türk vatandaşı Rıza Sarraf ile birlikte ABD'nin İran yaptırımlarının kırılmasına dönük eylemleri nedeniyle suçlandığı belirtiliyor. Atilla'nın, kara para aklama, dolandırıcılık ve İran'a uygulanan yaptırımları delmekle suçlanan Sarraf'a İran'la para transferini sağlama konusunda yardımcı olduğu iddia ediliyor.

Hâkim karşısına çıkarılan Atilla'nın tutukluluk halinin devamına ve bir sonraki duruşmanın 10 Nisan'da görülmesine karar verildi. Atilla'nın tutuklanması Rıza

Sarraf'ın yargılanma sürecinin kapsamının genişlediğine değin önemli bir işaret.

Öte yandan Başsavcılık, Atilla'ya yönelik suçlamalar ile ilgili 40 sayfalık bir rapor da yayınladı. Rapordaki bilgilere göre Atilla ve Sarraf paravan şirketler üzerine sahte faturalar kullanarak birçok ABD bankasının yasa dışı ticareti işleme koymasını sağladı. İşlemler ABD'nin yaptırımlara istisna tanıdığı gıda ile ilgili işlemler gibi gösterildi.

Raporda, ABD yasalarına göre "bankacılık sahtekarlığının 30 yıla kadar" ve "finansal yaptırımların delinmesinin ise 20 yıla kadar" hapis cezasını gerektirdiği vurgulandı.

Hatırlanacağı üzere davayı açan savcı Preet Bharara, 11 Mart'ta yeni Başkan Donald Trump tarafından görevden alınmıştı.

HALKBANK'TAN İLK AÇIKLAMA

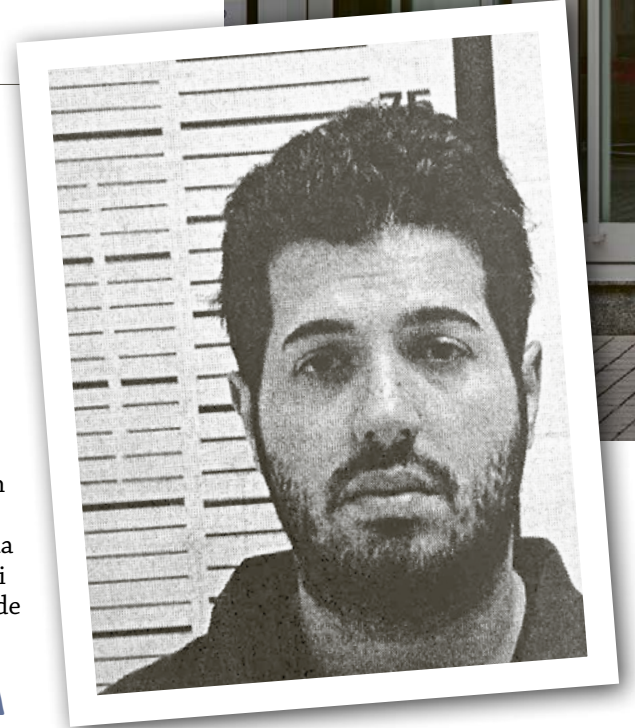
Atilla'nın tutuklanmasının ardından Halkbank'tan yapılan açıklamada, konuyla ilgili bankanın ve devletin ilgili birimlerine gerekli çalışmaların başlatıldığını, bilgi temin edildiğinde en kısa süre içinde kamuoyuyla paylaşılacağı ifade edildi.

Ancak bu açıklama bankanın hisselerindeki düşüşe engel olamadı. Atilla'nın tutuklanmasının ardından banka hisseleri güne

sert düşüşle başladı. Borsa İstanbul'da Halkbank hisselerindeki düşüş kısa sürede yüzde 15'i geçti. Üstü örtülen 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasının kilit ismi Rıza Sarraf'ın ABD'de tutuklanması sonrasında da Halkbank hisseleri iki gün içinde yüzde 12 gerilemişti.

KİLİT İSİM RIZA SARRAF

ABD'de dolandırıcılık ve kara para aklama dahil dört suçlamayla tutuklanan Rıza Sarraf, Türkiye tarihinin en büyük yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasının kilit ismiydi. 17 Aralık soruşturmasını yürüten dönemin savcısı Celal Kara'nın, Sarraf'ın yanı sıra dönemin bakanları Muammer Güler'in oğlu Barış Güler ve Zafer Çağlayan'ın oğlu Salih Kaan Çağlayan'ın da aralarında bulunduğu 53 kişi hakkında hazırladığı iddianamede yönelttiği suçlamalar ve istediği cezalar rüşvet odaklıydı. Kara, Sarraf için rüşvet alıp vermeye karışmak ve altın kaçakçılığı suçlarından 37 yıla kadar hapis, Barış Güler hakkında rüşvet için kurulan suç örgütüne üyeliğinden 137 yıl hapis, Çağlayan için babasının 28

defa toplam 52 milyon dolarlık rüşvet almasına aracılık ettiği iddiasıyla 336 yıla kadar hapis cezası istemişti.

Ne var ki Türkiye'nin gündeminde değiştiren soruşturma, kısa süre içinde Tayyip Erdoğan başkanlığındaki hükümet tarafından rafa kaldırıldı. Çok geçmeden Celal Kara dosyadan alındı. Bizzat Erdoğan soruşturmayı 'darbe girişimi' olarak niteledi. Tüm bu süreç sonucunda İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, 17 Ekim 2014'te Sarraf, Barış Güler, Salih Kaan Çağlayan ve dönemin Halk Bankası genel müdürü Süleyman Aslan dahil tüm şüpheliler hakkında takipsizlik kararı verdi. Kararın gerekçesi delillerin usulsüz toplanmasına, suç oluşmamasına, ortada örgüt yok bulunmaması-

na dayandırılmıştı.

Bu karardan önce Bilal Erdoğan dâhil bir dizi tanınmış ismin şüpheli listesinde yer aldığı 25 Aralık soruşturması hakkında da takipsizlik kararı verilmişti.

HALK BANKASI GENEL MÜDÜRÜ'NÜN KUTUSU

Operasyonlar sırasında Halk bankası Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın evine yapılan baskın sırasında ayakkabı kutusu içinde bulunan 4,5 milyon dolar da tartışma konusu olmuştu. 2014 yılında konuyla ilgili bir açıklama yapan dönemin Başbakanı Erdoğan, Süleyman Aslan'ın evinde ayakkabı kutuları içinde bulunan paralarla ilgili olarak "O paralar Halk Bankasının parası değil. Yolsuzluk dendiğinde şunu anlarım; devletin kasası soyuluyor mu soyulmuyor mu?" demişti. Aslan da savcılık ifadesinde, evinde ayakkabı kutuları içinde bulunan 4,5 milyon dolarla ilgili olarak "O paralar imam hatip yapmak için toplanan bağışlar" demişti.

SORUŞTURMA TÜRKİYE'YE VE AKP'YE DOĞRU GENİŞLEYEBİLİR

Dava kapatıldıktan sonra Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın el konulan 4,5 Milyon doları iade edildi. Başbakan Erdoğan ise durumu şöyle açıkladı: "Burada devletin bir kuruşu bile gitmedi. Devletin bir kuruş kaybı yok. O para yardım parasıydı. O nedenle de parayı mahkeme iade etti."

Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla'nın ABD'de gözaltına alınıp tutuklanması ve Rıza Sarraf davasındaki yeni gelişmeler, ABD-Türkiye ilişkilerinde yeni bir kırılma yaratabilir. Atilla'nın tutuklanmasının, devam eden Rıza Sarraf davasının bir parçası olduğu söylenirken, Halkbank yöneticisinin Rıza Sarraf'a, ABD mali kurumları aracılığıyla

Sarraf dosyasında ilginç gelişmeler yaşanıyor. Sarraf'ın hukuk ekibinde yer alan ve Trump'a yakın olduğu söylenen 2 kişinin, Türkiye'ye gelerek Erdoğan'la görüştüğü ortaya çıktı. Bu isimler, eski New York Belediye Başkanı Rudolph W. Giuliani ve George W. Bush döneminde Başsavcılık yapan Michael B. Mukasey. Giuliani ile Mukasey'in Erdoğan'la ne görüştüğü ya da neden görüştüğü bilinmiyor.

İran'a milyonlarca dolar göndermesinde yardımcı olduğu iddia ediliyor. Buna göre Atilla ve Sarraf, İran'a yasaklı olan transferleri sahte belge düzenleyerek "gıda satışı" gibi gösteriyordu. Dava dosyasında 2013 yılında Atilla ile Sarraf'a ait çok sayıda telefon görüşmesinin yer aldığı da söyleniyor.

SARRAF'IN TEMSİLCİLERİ ERDOĞAN'LA NE GÖRÜŞTÜ?

Öte yandan Rıza Sarraf dosyasında da ilginç gelişmeler yaşanıyor. Sarraf'ın hukuk ekibinde yer alan ve Trump'a yakın olduğu söylenen 2 kişinin, Türkiye'ye gelerek Erdoğan'la görüştüğü ortaya çıktı. Bu isimler, eski New York Belediye Başkanı Rudolph W. Giuliani ve George W. Bush döneminde Başsavcılık yapan Michael B. Mukasey. New York Times'tan Benjamin Weiser ve Maggie Haberman'ın haberine göre, Giuliani ve Mukasey Türkiye'ye gelerek, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüştü. Giuliani ile Mukasey'in Erdoğan'la ne görüştüğü ya da neden görüştüğü bilinmiyor. İkisinin Sarraf'ı temsilen davaya müdahil olduğu, Manhattan Savcısı Joon H. Kim'in yazdığı dilekçeyle ortaya çıkmıştı. Kim, ikilinin davaya konu olan suçlar için uygun bir uzlaşma araştırdıklarına dair duyular aldıklarını söylemişti. Giuliani ve Mukasey'in Erdoğan'la görüşmesinin de bu plan dahilinde gerçekleşmiş olabileceği iddia ediliyor. ■

16 Nisan 2017 Pazar

BOYUN EĞMEYENİN YAPILACAK İŞLER LİSTESİ

Referandum gününden önce başka boyun eğmeyenlerle irtibat kurulacak.

Telefon, e-posta alışverişi yap, referandum günü temasta olmak için sözleş. Bunun için herhangi bir TKP ilçe örgüt binasına uğra. Katıldığın toplantılarda irtibat bilgilerini bırakmayı ihmal etme.

Erken kalkıp, erkenden oy kullanılacak.

Oy kullanacağın yeri gez. Başka sandıklarda olup bitenlere de bir göz at. Etrafta oy kullananlara gözdağı vermeye kalkan kişiler, yetkisini aşan devlet yetkilileri varsa hemen durumu sol haber portalı'na bir e-posta (habermerkezi@sol.org.tr) atarak bildir. Yapabiliyorsan fotoğraf çek. Çektiğin fotoğrafları yolla.

Hukuksuzluğu yapan kişileri püskürtecek bir tepkiyi çevredeki başka insanlarla örgütleme çalış.

Eve dönülmeyecek.

Gün boyunca oy kullandığın çevrede bulunmaya çalış. İktidar yanlılarının olası hukuksuzluklarına, yıldırma çabalarına karşı uyanık davran. Varlığınla dostlarına güven vermeyi, Hayır için cesaret taşımayı ihmal etme.

Sandık sayımlarını takip et

Sandık sayımları ile ilgili haklarını 2 Nisan'a kadar kesin biçimde öğren. Yurttaşların sayımları izleme hakları var unutma.

Sandık tutanaklarının fotoğrafını çek

Kendi oy kullandığın sandık için ve yapabildiğin diğer sandıklar için kapılara asılacak sandık sonuç tutanaklarının bir fotoğrafını çek. Gerektiğinde bu belgeyle birlikte olası hilelere karşı harekete geçmeye hazır ol.

Sandıklar kapandı, sonuçlar alındı diye evine girme.

Sosyal mekanlarda bulunmaya devam et. Başka boyun eğmeyenlerle irtibatta ol. Birliğimizden güç aldığımızı, bireysel kahramanlıkla ya da fedailik yaparak değil ama hep birlikte durup boyun eğmeyerek zalimlere korku saldığımızı unutma.

Türkiye Komünist Partililerle irtibatta ol.

9 dokuz maddede KOMÜNİSTLER NEDEN SUSMUYOR? Kemal Okuyan

'BASGEÇ'ÇİLERİN TATAVASI BİTMİYOR

1. UTANMA YOK

Siz Hiç siyasal İslam'ın en meczup, en "marjinal" kesimlerini temsil eden biri "Referandumda evet diyeceğim" açıklaması yaptığında "Aman otur oturduğun yerde, senin evetin hayır propagandasıdır" dendiğini gördünüz mü? Bunu hiç yapmazlar çünkü psikolojik üstünlüğü elde tutmak isterler. Utanma-sıkılma bilmezler ve hep başkalarının kendi kendilerinden utanmasını beklerler. Oysa insanlığın utancıdır. En pespaye, en rezil örneklerle bile sahip çıkar, en azından ses çıkarmazlar.

2. 'MHP'LİLER BAŞIMIZ ÜSTÜNE!'

Beri yanda hayır cephesinde "Aman komünist olduğunuzu söylemeyin, en iyisi evinizde oturun" denmektedir. Komünistlerin evde oturması gerekmektedir, çünkü onlar doğruları söylemektedir! Deli saçması yaklaşımı savunanlar toplumda komünistlere karşı ön yargı olduğu tezini gerekçe göstermektedir. Bu "büyük" siyaset simsarlarının çoğu kendini solcu sanmaktadır ve söz gelimi Akşener-Özdağ MHP'sine ilişkin yaygın ön yargıları unutmuşa benzemektedir. Sağı benimsemek, ona öykünmek, yaranmaya çalışmak başka türlü sonuçlanamazdı zaten.

3. EN HAKİKİ HAYIR

Referandumda iki seçenek var. İnsanlar bu iki seçenekten birine yönelirken çok farklı saiklerle hareket edecekler. Söz gelimi, Anayasa değişikliğinin ülkeyi böleceğini düşünerek Hayır oyu kullanacak birisi ile Erdoğan'ın Kürtlere zulmettiğini ileri süren birinin Hayır tercihi aynı yüzdenin içinde yer alacak, buradaki ağırlıkların gerçekte ne olduğunu kimse tam olarak bilemeyecektir. Kimsenin "Asıl hayır ben temsil ediyorum" deme hakkı yoktur, herkes Hayır'a uygun gördüğü anlamı kazandırmaya çalışır.

4. 'ÇEKETİNİZİ İLİKLEYİN'

"Hele bir hayır çıksın"cular, hayır çıkarmak için insanlıktan çıkmaktadır. CHP'nin Genel Başkanı'nın, partisinin çadırına girip ortalığı geren Cumhurbaşkanı'na tepki vermek yerine "Umarım kendisine saygısızlık yapmamışlardır" demesi ve CHP kitesinin bunu sineye çekmesi bir siyasi sorun değil, düpedüz insanlık sorunudur. Evet cephesi düzeysizleştikçe Hayır cephesini de yerlerde süründürmeye çalışıyorlar.

5. ÖYLE DE RTE BÖYLE DE RTE

Bütün bunların anlamı, Hayır cephesinin bugüne razı olanların elinde kötürümleştirilmesidir. Kararsız, sandığa gitmeyecek seçmenlerin oranının yüksekliğinden dem vuruluyor ve onlar "Hayır çıkarsa bir şey değişmeyecek"le heyecanlandırılmak isteniyor. Ne heyecan ama! Aslında toplumdaki enerji yok edilmeye çalışılıyor.

6. 'ÖTEKİLEŞTİRMEYELİM LÜTFEN'

Bugün Hayır cephesinin iki jeneratörü vardır. Birincisi toplumda Erdoğan ve AKP iktidarına dönük yıllar boyu azalmayan, aslında artan öfke, diğeri ise siyasal iktidarın iç çatlakları. Bize "Siz susun!" diyenler siyasal iktidarın iç çatlaklarına yerleşmek isteyenlerdir, cemaatçilerle, Gülcülerle, Davutoğlularla büyük koalisyon oluşturmaya çalışanlardır. Öfkeyi ise içimize atacak, AKP ile iyi geçinecekmiz!

7. KONUŞACAĞIZ

Türkiye'de AKP yıllarının getirisi, toplumun bir kesiminde biriken öfkedir. Ham öfke işe yaramaz, öte yandan tepkisizlik halkın halk olmaktan çıktığı andır. Evet biz bu öfkeye anlam katmak, öfkeden yeni bir Türkiye çıkarmak için uğraşıyoruz. Birileri "Erdoğan başkan olmasın"dan ibaret bir duruş sergileyecek diye susmayacağız. Bu ülke yeterince sustu. Emekçi halk fazlasıyla sustu. Komünistler ise hep susturulmaya çalışıldı.

8. 'SAYIN MERKEL ACABA...'

Son 15 güne girdik. Biz susarsak, Hayır'ların üzerine düşecek gölgelere bakın hele bir. Güçlü emperyalist ülkeler eski gözdeleri Erdoğan'a ayar vermek için referandumu fırsat biliyor. Siyasetçiye, gazeteciye yatırım yapıyor. Patronlarımızla zaten ortaklaşa yatırıyorlar! Komünistlere laf yetiştireceğinize, medet umduğunuz Berlin-Brüksel hattındakilere "Yapmayın Erdoğan'ın ekmeğine yağ sürmeyin ortalığı gererek" deyin. Derdinizi aile içinde çözün.

9. SON SÖZ:

İnsanlar, Erdoğan kendi ayağıyla geldi referandumda, onun siyaseten bitişi için bir fırsat bu diye heyecanlanmıştı. Kılıçdaroğlu ve ekibi ise "Hayır ne münasebet bitmez" ısrarıyla bu heyecanı yok etmeye çalışıyor. Doğrudur tek bir referandum hiçbir şeyi belirlemez. Ancak Erdoğan'a meşruiyet alanı açılarak girilen bir referandumda her şey kaybedilir.

HAYIR BULUŞMALARI

İSTANBUL

2 NİSAN PAZAR
SAAT 15.00

KADIKÖY
YOĞURTÇU PARKI

KONUŞMACI:
KEMAL OKUYAN

İSTANBUL HAYIR
DİYOR

ANKARA

8 NİSAN CUMARTESİ
SAAT 19.00

ANKARA NÂZİM
HİKMET KÜLTÜR
MERKEZİ

KONUŞMACILAR:
ERHAN NALÇACI
ÖZGÜR ŞEN

ANKARA

TÜRKİYE
KOMÜNİST
GENÇLİĞİ

9 NİSAN PAZAR
SAAT 14.30

YENİ SAHNE
(ESKİ EKİN SANAT)

KONUŞMACI:
KEMAL OKUYAN

ADANA

AYDINLANMA
HAREKETİ

9 NİSAN PAZAR
SAAT 14:30

YAŞAR KEMAL
KÜLTÜR MERKEZİ

KONUŞMACILAR:
ORHAN GÖKDEMİR
ÖZGÜR ŞEN

